

ACC. N:R.

No. 7443:1-6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Torna Adress:
~~Socken~~ Lunds stad Berättat av: OLOF OLSSON
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hällestad/Torna/

Lucia.	s. 1.
Julen.	s. 2.
Nyår.	s. 4.
Tjugondagen.	s. 5.
Påskan.	s. 6.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 3 —

ACC. N:R. No. 7443 : 0

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: T o r n a Adress:
~~xxxxxxx~~ Socken: L u n d s S t a d . Berättat av: OLOF OLSSON
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hällestad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Karakteristik:konstnärliga anlag /möbelskulptör/. Ingen utpräglad
traditionsbärare.
Social miljö:betjänt under 41 år i Biskopsgården i Lund

Ålderdomshemmet, Arkivgatan, Lund.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No 7443 : 1

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: T o r n a Adress:
Socken: L u n d s S t ä d Berättat av: OLOF OLSSON
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hällestad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Lucia

Sigrid brukade varje Lucia bränna stora eldar, så att folk trodde att det var eldsvåda, men så småningom lade man ju på minnet att hon brukade tända dessa eldar den 13 dec., och man tog inte saken så allvarligt längre utan gick och tittade på branden som ett gratisnöje. En av damerna brukade skruda sig till "Lussedrottning" inne i Biskopsgården tidigt på morgonen, och det gällde att vara tidigt uppe för henne, för redan vid 6-tiden kom studenterna med facklor i händerna och tågade direkt in i hallen. Studenterna hade också med sig en Licia, men det var en karl som var utklädd och inte ett fruntimmer. Alla studenterna fick ett glas vin, men när Rodhe blev biskop, ändrade han trakteringen till kaffe. Till Lucia lagades mängder med korv och sylta, och alla måste hjälpa till. När korven var färdig fick var och en en smakbit.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 7443:2.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: T o r n a Adress: _____
 xSöcken: L u n d s S t a d . Berättat av: OLOF OLSSON
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hällestad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Julen.

Tomasmässa känner jag inte alls till. Man bakade i Biskopsgården alla de brödsorter som hörde till julen, och det var stora bullar av vetedeg, kusar, julböckar, julgrisar och stora gubbar och gummor med pepparkorn som ögon, näsa och mun. Bland småbröden dominerade pepparkakornahelt. Några beställningar hos bagarna förekom aldrig. Den som höll baktraditionen vid liv var fröken Ebba Billing. Hon visste precis hur kakorna skulle formas och vad som skulle i degen. Det kunde hon utantill utan att behöva rådfråga den minsta kokbok. Slakt förekom inte alls i Biskopsgården. Allt kött köptes från slaktaren. Hela Biskopsgården skurades i god tid före julhelgen. Dagen före julafton hade Olsson i uppdrag att för 2 kronor inköpa en storrjulgran på någon av de tomter, där dylika försålades. Fågelkärvarna funnos redan i skjulet som hörde till Biskopsgården. Dem hade någon av rikebönderna haft med sig in till sta'n redan i september. Kärven sattes i regel på samma stång, eftersom Olsson redan tidigt gjort en sådan. Någon regel att det absolut skulle vara en och samma stång fanns inte. Hade den gått sönder, hade jag lätt gjort en ny. I rummen sattes upp en del bonader. Halm på golvet förekom inte. Grenljusen stöptes hemma, men vanliga vita kronljus köpte man i butikerna, eftersom dessa voro "blankare". Kom någon fattig till julen, fick han ett mål mat men aldrig pengar. I fönstren placerades vid julen alltid stora "julgubbar" av trä, vilka voro målade. I dessa placerades ljusen, vilka voro tända under julaftonsmältiden. Julafton firades gemensamt. Herrskapet och alla tjänarna samlades kring julbordet. De ständigt återkommande rätterna voro

forts.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7443:3

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Torna Adress:
 Socken:xx Lunds Stad Berättat av: OLOF OLSSON
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hällestad

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Julen forts. 2.

voro: lutfisk, skinka, som ansågs vara den viktigaste rätten, samt risgrynsgröt. På bordet stod en vacker krubba av trä med de vise männen och herdarna, som Olsson skurit. När man ätit julmiddagen och biskopen läst ur Evangeliet, fick Olsson i uppdrag att spela dansmusik. Allesammans ställde upp till långdans, och så tog jag stråken och klämde i med en slängpolska, varvid hela den långa raden svängde inte bara runt i rummet utan genom alla tre våningarna, tills svetten lackade. Biskopen deltog gärna själv. Gästernas favoritnummer var dock inte hambo och polska utan - Kväsarvalsen. Men den biten gillade inte biskopen.

-Det är en gatpojksbit, menade Billing.
 Men Olsson måste spela den om och om igen, eftersom de dansande så gärna ville höra den.

Juldagen predikade biskopen i Domkyrkan, men dessförinnan hade alla fått sina julklappar. Julklapparna delades ut gemensamt på julafton. De utgjordes av tyg till klänning, en kjol e.d., och så fick var och en fem kronor - aldrig mer, aldrig mindre. En av "pågarna" var tomte och delade ut julklapparna ur en påse, som han hade på ryggen. Tomten hade alltid en lång mössa, som nästan släpade på golvet. Klapparna kastades aldrig in i rummet och lågo heller aldrig på golvet under granen.

På juldagen upprepades julmiddagen med samma mat som på julafton. Släkten brukade då alltid vara bjuden.

Vid Staffan sjöng dom om Staffan stalleträng/texten kom O. ej ihåg ordagrant/. Men det var alltid tre som voro utklädda = biskopens egna barn. Alla tre hade långa, vida kjolar och var och en bar en lykta i handen.

Någon vidskeplighet talade man inte om vid julen. Biskopen tyckte inte om så'nt.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No 7443:5

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin.....
Härad: T o r n a Adress:
Socken: x L u n d s S t a d Berättat av: OLOF OLSSON.....
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hällestad.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Tjugondagen.

På Tjugondagen hade tjänarna alltid "efterjul", då vi fick stora julhögar eller vars en "bunke" som vi sa' med frukt och kakor. Halta Fröken Signe sjöng vid Knut om de tre vise männen och herdar-na. Och så lekte vi och hade fritt tidigare än eljest.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7443:4.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: T o r n a Adress: _____
xSöckenx L u n d s S t a d Berättat av: OLOF OLSSON
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hällestad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Nyårsafton.

Nyårsafton hade alltid en munter karaktär. Ungdomen dansade ringdanser till musik av Olsson. Matsedeln var densamma som julafton plus en stek. Nyårsafton förärde biskopen var och en en - blyerts. Olsson har en av pennorna kvar än i dag. Denna sed tillämpades under alla de 36 år han var hos Billing. Med den pennan skulle de anteckna sina utgifter under året, menade biskopen. Någon skjutning förekom aldrig, men det gamla året ringdes ut och det nya ringdes in. Biskopen predikade alltid i Domkyrkan

Nyårsdagen.

På Nyårsdagen önskade studenterna Gott Nytt År, varvid de bjödos på kaffe.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7443:6.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: T o r n a Adress: _____
Söcken: L u n d s S t a d . Berättat av: OLOF OLSSON
Uppteckningsår: 1941 Född år 1861 i Hällestad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Påskan.

Till påskan hörde framför allt färgade ägg, och färgerna voro alltid blå och röda. I Biskopsgården åt vi ägg till frukost och på eftermiddagen lekte vi med dem. Jag hade fogat samman ett par tegelpannor, som vi använde som ränna. Herrskapet spelade med äggen som med kängor. Man rullade ett ägg nedför rännan, och om äggen stötte mot de som låg nedanför förlorade motparten dessa. Biskopen brukade ofta deltaga i dessa äggstrider men förlorade i regel. Dessutom skar jag ut gubbar i trä, som ungdomen hängde på de äldre. -Nu flyger hon till Blåkulla, skrek dom. De gamla tyckte att det var roligt.

Skriv endast på denna sida!